

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

PROPOSAL

پروپوزال

مركز آموزش پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

کارگاه آنلاین پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

مركز آموزش روش تحقیق و مقاله نویسی علوم انسانی

کارگاه آنلاین روش تحقیق و مقاله نویسی علوم انسانی

ISI Scopus

مركز آموزش آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترکیه های جستجو

کارگاه آنلاین آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترکیه های جستجو

پذیرش یا رد تغییر در برنامه درسی: یک بررسی از اثرات فرهنگ مدرسه در فرایند تغییر

فاطمه زهرا رضایی^۱

کلیدواژه‌ها: تغییر، برنامه درسی، فرهنگ مدرسه

مقدمه

فرهنگ مدرسه یک عنصر غالب در مدارس می‌باشد که هنوز تعریف آن مشکل و پیچیده است. فهم فرهنگ مدرسه یک فاکتور ضروری در اقدام اصلاحی است. فرهنگ، احاطه‌کننده دیدگاه‌ها و رویکردهای معلمان است و اعمال و تصمیمات آن‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. معلمان در یک متن فرهنگی کار می‌کنند که هر جنبه از آموزش و تعلیم و تربیت، آن‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. فرهنگ همه جنبه‌های مدرسه را تحت تأثیر قرار می‌دهد شامل اینکه کارکنان چگونه لباس می‌پوشند (پیترسون و دیل، ۱۹۹۸) و در مورد چه چیزی صحبت می‌کنند و چگونه کلاس‌هایشان را می‌آرایند و هم چنین بر روی جنبه‌های خاصی از برنامه درسی که معلمان مایل به تغییر آنها هستند تأکید می‌کند (هارگریوز، ۱۹۹۷). فولا و هارگریوز در سال ۱۹۹۶ تعریف موجزی از فرهنگ مدرسه ارائه داده‌اند. آنها تأکید می‌کنند که فرهنگ به باورهای راهنمایی‌کننده و انتظارات آشکار در اداره مدرسه بازگشت دارد. به ویژه با ارجاع به این که مردم در مدرسه و با مدرسه چگونه با یکدیگر ارتباط برقرار می‌کنند یا در برقراری ارتباط باهم شکست می‌خورند. هاپکینز در سال ۱۹۹۴ چند معنای دیگر از فرهنگ مدرسه ارائه داده است. از نظر هاپکینز فرهنگ مدرسه می‌تواند عبارت از موارد زیر باشد:

- رفتارهای مشاهده‌شده‌ی منظم؛ مثلاً، هنگامی که معلمان در دفتر مدرسه با یکدیگر ارتباط برقرار می‌کنند، زبانی که به کار می‌برند و شعاعی که به آن‌ها عادت کرده‌اند.

- هنجارهایی که در کار گروهی معلمان در واژه‌هایی مانند برنامه‌ریزی درسی و هدایت پیشرفت تحصیلی داش آموزان شکل گرفته است.

- فلسفه‌ای که راهنمایی‌کننده‌ی انتخاب رهیافت برای تدریس و یادگیری موضوعات ویژه مدرسه است. نقش‌ها و برنامه‌هایی که معلمان جدید مدرسه باید یاد بگیرند تا با اهداف مدرسه یا گروه آموزشی خود همراه شوند (مقنی‌زاده، ۱۳۸۰).

فرهنگ مدرسه یک موجود ایستا نیست، دائماً ساخته می‌شود و در میان تعاملات با همدیگر و در میان بازخوردهای زندگی و جهان به طور کلی شکل می‌گیرد. فرهنگ مدرسه همان طور که کارکنان باهم و با دانش‌آموزان و جامعه در حال تعامل هستند، گسترش می‌یابد. فرهنگ، راهنمایی برای رفتار مشترک بین اعضای مدرسه است (فینان، ۲۰۰۰). فرهنگ مدرسه تعبیر می‌شود به هوایی که نفس می‌کشیم، هیچ کس متوجه آن نیست مگر اینکه نامطبوع شود (فریبرگ، ۱۹۹۸)؛ فرهنگ مدرسه می‌تواند بر روی یادگیری تأثیر مثبت داشته باشد یا به طور جدی بازدارنده‌ی عملکرد مدرسه باشد (هانسون و چایلدز، ۱۹۹۸). بر همین اساس این سؤال مورد بحث این مقاله است که فرهنگ چه تأثیراتی را بر معلمان، دانش‌آموزان و برنامه درسی در مدارس می‌گذارد و چه دلایلی موجب پذیرش یا رد تغییر از سوی آن‌ها می‌شود. هم چنین این مقاله، تعریف فرهنگ را آن طور که در مدارس به کار گرفته می‌شود و اثرات فرهنگ را روی معلمان و مدارس به صورت کلی بیان می‌کند. مفروضات بنیادی که در ذهن کارکنان مدارس وجود دارد و به صراحت فرهنگ مدارس را بیان می‌کند مورد بررسی قرار داده است. همچنین دلایل برای پذیرفته شدن یا رد شدن تغییر هم بحث می‌شود.

روش

^۱ نویسنده مسؤل، دانشجوی دکتری برنامه درسی (fatemeh.z.rezaee@gmail.com)

روش پژوهش در قالب مطالعه موردی و با استناد به منابع روایی و علمی است و تلاش شده با استفاده از این منابع، اثرات فرهنگ مدرسه در فرایند تغییر و پذیرش و رد آن مورد بررسی قرار گیرد.

یافته‌ها

در این پژوهش اثرات فرهنگ بر روی معلمان، دانش‌آموزان و برنامه درسی مورد بررسی قرار گرفته که متوجه این مسئله است که مدرسه با جو مثبت جایی است که معلمان و دانش‌آموزان دوست دارند در آنجا باشند و جایی است که جو آن حمایت‌کننده و مشوق است و مدارس با جو سمی جایی است که معلمان تمایلی برای تغییر ندارند و جایی است که آهنگ‌ها و صداها مخالف و گزنده است. هم چنین مفروضات اساسی برای فاکتورهای تغییر هم مورد بررسی قرار گرفته است که این مفروضات شامل: مفروضاتی که بزرگ‌ترها برای دانش‌آموزان در ذهن دارند، مفروضاتی در مورد رهبری و تصمیم‌گیری، مفروضاتی در مورد نقش و مسئولیت‌های نوجوان، مفروضاتی در مورد ساختار بهتر آموزشی و مفروضاتی در مورد ارزش‌های تغییر و در پایان عوامل بازدارنده تغییر و مواردی که تغییر با شکست مواجه می‌شود از جمله: مشخص نبودن اینکه چه کسی از این تغییر سود می‌برد و چه نفعی برای دانش‌آموزان دارد، گسترده بودن تغییرات که باعث می‌شود کار روی ظواهر صورت گیرد و تغییر واقعی اتفاق نیفتد، نداشتن منابع کافی برای ایجاد تغییر، نبود تعهد از اینکه تغییر باعث کاهش فشارهای روحی می‌شود، تضعیف تغییر توسط سازمان‌های تغییرناپذیر و مخالفت خانواده‌ها به خاطر فاصله‌ای که با آن دارند، مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد.

بحث و نتیجه‌گیری

بررسی‌ها نشان می‌دهد که هیچ‌چیز به اندازه روابط در مدارس مانع تغییر نمی‌شوند ولی فرهنگ مدرسه فقط متأثر از روابط نیست اما موضوع قابل‌ملاحظه‌ای است زیرا مدارس جایی است که دانش‌آموزان آنچه به آن‌ها گفته می‌شود را انجام می‌دهند و آن‌ها فقط پاسخ می‌دهند به سؤالات و چیزی نمی‌پرسند و علائق و کنجکاوی دانش‌آموزان مورد بی‌توجهی است. هدف بعضی تلاش‌های اصلاحی جنبه‌های ظاهری و سطحی مدارس است اما نادیده می‌گیرند ارزش‌ها، باورها، رفتارها، قوانین، تولیدات، نشانه‌ها و علائم را که خدمت می‌کنند به عنوان پایه‌های اساسی فرهنگ مدرسه و در پایان پیشنهاد می‌شود با شناخت فرهنگ مدارس و عوامل ایجادکننده جو مثبت و کنترل عوامل بازدارنده زمینه تغییر اثربخش فراهم شود.

منابع

- مقنی‌زاده، محمدحسن (۱۳۸۰): ارتقای فرهنگ مدرسه، بنیانی برای اصلاح مدرسه. *فصلنامه‌ی تعلیم و تربیت*، ۱۷.
- Finnan, C. (2000). Implementing school reform models: Why is it so hard for some schools and easy for others? Paper presented at the meeting of the American
- Freiberg, H. J. (1998). Measuring school climate: Let me count the ways. *Educational Leadership* 56 (1), 22-26.
- Hansen, J. M & Childs, J. (1998). Creating a school where people like to be.
- Peterson, K & Deal, T. (1998). How leaders influence the culture of schools. *Educational Leadership* 56 (1), 28-30.

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

PROPOSAL
پروپوزال

پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

دکتره تهرانی

کارگاه آنلاین
پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

روش تحقیق و مقاله نویسی علوم انسانی

دکتره تهرانی

کارگاه آنلاین
روش تحقیق و مقاله نویسی علوم انسانی

ISI
Scopus

آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترند های جستجو

دکتره تهرانی

کارگاه آنلاین آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترند های جستجو